

7 augustus 2022 Hagepreek in natuurgebied De Deelen, Gersloot,
ds. Pieter Post.

Schriftlezing uit de eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs 15:36b-42.

Als u iets zaait, moet dat eerst sterven voordat het tot leven kan komen. En wat u zaait heeft nog niet de vorm die het later krijgt; het is nog maar een naakte korrel, een graankorrel misschien of iets anders. God geeft daaraan de vorm die Hij heeft vastgesteld, en Hij geeft elke zaadkorrel zijn eigen vorm. Elk aards lichaam is anders; het lichaam van een mens is enig in zijn soort. Dat van een dier eveneens, dat van een vogel ook, en ook dat van een vis. Er zijn lichamen aan de hemel en lichamen op aarde, maar de schittering van een hemellichaam is anders dan die van een aards lichaam. De zon heeft een andere schittering dan de maan, de maan weer een andere dan de sterren, en de sterren onderling verschillen ook in schittering. Zo zal het ook zijn wanneer de doden opstaan. Wat in vergankelijke vorm wordt gezaaid, wordt in onvergankelijke vorm opgewerkt (...) De eerste mens kwam voort uit het stof, uit de aarde, de tweede mens is hemels. Ieder aards mens is als de eerste mens, ieder hemels mens is als de tweede. Zoals we nu de gestalte van de mens uit het stof hebben, zo zullen we straks de gestalte van de hemels mens hebben.

Foto wandeling op het Friese Noorderleeg, Pieter Post

Toespraak

Inleidend

De foto voor op het boekje zal ook in de komende *nieuwe band* verschijnen, ons gemeenteblad. Maar nu is het alvast een voorproefje van een zonnige wandeling van anderhalve week geleden op het buitendijkse Noorderleeg met zijn weidsheid en zicht op

Ameland. En in zwart/wit. Maar straks is het in kleur. Er is ontwikkeling in alles, en dat is het thema van deze dienst.

Autobiografisch

In mijn kinderjaren groeide ik aan de buitenste dijk op. Imponerend waren de hoge winterse ijsluchten. Van Ameland naar het vaste land droegen die het geluid over van mensenstemmen en van klompen, of van het starten van een auto van Ameland. Een wonderlijke ervaring waarvan ik soms wel eens denk, gebeurde dat echt? Toen waren het de jaren '60 met hun strenge winters en hoge sneeuwbermen waar een trekker voor nodig was om de weg vrij te maken naar de boerenplaats waar wij woonden. Hoe klein ik ook was, de hoge luchten, het geluid van het eiland en de enorme weidsheid van de kwelders, maakten dat ik me zowel verloren alsook opgenomen voelde in een groot wonderbaarlijk gebeuren.

Het was meer de stilte die me raakte dan dat ik gegrepen werd door de koeien en de paarden die daar in de zomer graasden, of door de planten aan de randen van de scherpe geulen, hoe mooi ook. Het was meer de overweldigende ervaring aan het begin van een jong leven dat nog moest rijpen, niet wetende waar dat op uit zou komen. Bovendien leek er buiten het Noorderleeg niets anders te bestaan. Dat was de grote wereld. Toch had dat ook iets beklemmends. De voormalige burgemeester Titia Lont, ook op het Bildt opgegroeid, omschrijft de aard van de Bildtkert met deze woorden: 'Dou bist hangen bleven in sompig slik, niet feerder kommen as de skuurreed, en twee keer in 't jaar op en del na Luwt'. Met dank aan Gooitzen de Vos die mij dit gedicht ter hand gaf. Of hij vindt dat ik niet verder gekomen ben dan de 'skuurreed', daarover heb ik geen idee. Maar wat zij omschrijft is dat verstikkende gevoel van altijd op dezelfde plek blijven, van recht hangende vitrages met in het midden een kloksinia of een Kaaps viooltje, en de nooit veranderende tuintjes. Dat was de wereld. Totdat ik in een dorp ging wonen met zijn straten en gebouwen, en later in Amerika met zijn Grand Canyon, en terug naar de hectiek van het Westen van ons land. Nu in Fryslân bepalen Memmestaal in 'ut Haitelâand' je bij je oorsprong, ook al is er zoveel beleefd, geleerd, gewogen en gekozen. Er is altijd een punt waar je naar terugkeert of waar je aan vast houdt. Voor ieder van ons geldt de vraag: Waar begon dat mensje dat ik ben en wat sproot er uit hem en haar voort?

Levensgeschiedenissen

Levensgeschiedenissen zijn verhalen van groei. Wij kijken terug op wie we waren en wie wij zijn geworden. School, verenigingsleven, kerk, opleiding, werk en de keuze voor een levenspartner zorgen voor onze groei.

Het is de Amerikaans-Britse dichter T.S. Eliot (1888-1965) die eens schreef: *In my beginning is my end, in my end is my beginning*. (In mijn begin zit ook mijn einde, en in mijn einde zit ook mijn begin). Dat inspireerde de maakster van het lied 'In de bloembol is de krokus', Natalie A.W. Sleeth. De bloembol wordt krokus, de pit een appelboom, en de pop een

vlinder. En uit de koude winter komt de lente. Het lied legt heel eenvoudig met natuurbeelden de cyclus van het leven uit. We zijn anders geworden dan wie we waren, we zijn er anders uit gaan zien, uit elke zeven jaar groeit weer een ander gezicht, tempo en denken. Wij zijn organisch verweven met een allesomvattend geheel waarin uit het ene het andere voortvloeit. Wij zijn niet los te koppelen van wat er voor ons was en wat er na ons zal komen.

Die verwevenheid met het grote geheel vinden we ook terug in elke stilte die iets in je laat opkomen waaraan je niet eerder dacht. Zie de foto. We stonden op de bunker in het Noorderleeg, en we praatten en praatten en wisselden gezellig uit. Maar toen waren we stil. En iedereen keek een kant op. En hoe stil de stilte ook kan zijn, soms komen er gedachten en gevoelens naar boven die een eigen verhaal maken. Of zoals het in het lied wordt gezongen 'elke stilte kent zijn zingen, zoekt een woord en melodie'. De stilte staat niet stil. Zij is het gebied van de bezinning, is heel actief. Maar we kunnen de stilte niet aanraken. Het duister en het verleden ook niet. Toch verbergen zij een morgen en de toekomst. En dat gaat zo maar door, zo is er altijd weer een morgen en toekomst.

Ook in ons eigen mensenleven kennen we die ontwikkelingen. Wij weten wat eindigheid is en tijd, twijfel en dood. Zaken die we misschien wel voor ons uitschuiven, maar die ons onvermijdelijk inhalen. Maar wij zijn niet zonder vergezichten. In ons ligt het zaadje verborgen van een nieuwe aanvang, van oneindigheid, van geloven en van eeuwigheid. Of zoals Paulus het verwoordt via een graankorrel.

Paulus gaat een stap verder

Hij reageert daarmee op een oermenselijke vraag of de doden weer tot leven komen met een lichaam. En dan wijst hij simpelweg op een graankorrel. Iedereen begrijpt dat een korrel niets doet, tenzij je die in de grond stopt. Hij schrijft: 'Wat u zaait heeft nog niet de vorm die het later krijgt; het is nog maar een naakte korrel, een graankorrel misschien of iets anders. God geeft daaraan de vorm die Hij heeft vastgesteld, en Hij geeft elke zaadkorrel zijn eigen vorm'.

Hij betreft God daarbij als de onzichtbare Bron van leven die zorgdraagt voor die zaken die buiten het bereik van ons kunnen en presteren liggen. Een zaadkorrel, een graankorrel of iets anders, het is tot in de finesse doordacht. Elk aards lichaam is anders, elk hemellichaam ook. Zo schitteren ook wij op de ons gegeven manier, mensen met een andere huidskleur, mannelijk, vrouwelijk en wat voor gendervariaties ook. God is een god van de biodiversiteit. En daarmee gaat Paulus nog een tandje verder. Op de aardse mens volgt de geestelijke mens. Wij zullen andere gestalten aannemen. Hier op aarde begint dat al. Wij zijn wij al lang niet meer de zuigeling en het kind dat we eens waren. Maar de intensiteit zet zich door, schrijft Paulus. Wij zullen hemelse mensen worden.

Wat zegt ons dit alles?

Dat we in ons leven voor vragen en twijfels staan waar we geen antwoord op hebben en zorgen over maken. Maar de vragen en de zorgen van toen zijn we inmiddels te boven. Toch dienen zich elke keer weer nieuwe aan. Vragen als 'komt het goed, moet ik niet dit, of misschien wel dat?' zijn de momenten waarop het leven kan komen stil te staan, die beklemmen en benauwen. Maar die je tegelijk bewust maken van het gegeven dat niet alles valt te regisseren. Een andere briefschrijver, Jacobus, leert ons onder voorbehoud te leven. Want alles kan anders worden. En, dat wát voor keuzes we ook maken, of ze de juiste zijn weten we pas achteraf, dat ook daarin de Ene God dan met ons meegaat. Want hij werkt in het verborgene, tot het uitkomt. Zoals die zwart/wit foto straks in kleur verschijnt.

Hoe kijken wij terug op onszelf: wie waren wij toen en wie zijn wij nu?